

## GRUNDLAGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 12/2002 rd

### Berättelsen om regeringens åtgärder under år 2001

#### INLEDNING

##### *Remiss*

Riksdagen remitterade den 17 april 2002 berättelsen om regeringens åtgärder under år 2001 (B 3/2002 rd) till grundlagsutskottet för beredning.

##### *Utlåtanden*

I enlighet med riksdagens beslut har alla andra fackutskott utom utrikesutskottet lämnat utlåtande om ärendet. Utlåtandena (FiUU 24/2002 rd,

FvUU 21/2002 rd, LaUU 14/2002 rd, TrUU 8/2002 rd, JsUU 10/2002 rd, FsUU 2/2002 rd, KuUU 4/2002 rd, ShUU 9/2002 rd, EkUU 8/2002 rd, FrUU 2/2002 rd, ApUU 7/2002 rd och MiUU 14/2002 rd) ingår som bilagor till betänkandet.

##### *Samband med andra handlingar*

Utrikesutskottet har lämnat ett betänkande i ärendet (UtUB 27/2002 rd).

#### UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

##### *Motivering*

##### **Behandlingen av riksdagens ställningstaganden**

##### *Syftet med behandlingen i fackutskott*

Berättelsen om regeringens åtgärder omstrukturerades från början av 1998. Den har lagts upp i tre delar. Den första delen är en allmän del med en kort redogörelse för verkställigheten av regeringsprogrammet och regeringens EU-politik samt en allmän översikt över ministeriernas verksamhet. Andra delen består av en utrikes- och säkerhetspolitisk översikt. I tredje delen redovisas ministerievis åtgärder med anledning av riksdagsbeslut.

I riksdagens nya arbetsordning fick regeringens åtgärdsberättelse ha kvar sin specialställ-

ning i fråga om behandlingen i riksdagen, dvs. att två utskott, grundlagsutskottet och utrikesutskottet. Vardera lämnar ett betänkande om berättelsen till plenum. Enligt 32 § 4 mom. i arbetsordningen behandlar utrikesutskottet de delar av berättelsen som gäller utrikes- och säkerhetspolitiken och grundlagsutskottet övriga delar. Alla andra permanenta fackutskott lämnar sitt utlåtande om berättelsen till grundlagsutskottet.

Utlåtandeförfarandet tjänar olika syften. Varje utskott ges en möjlighet att ta ställning till regeringens åtgärder med anledning av uttalanden som utskottet föreslagit och som riksdagen godkänt. I regeringens berättelse redovisas t.ex. de åtgärder som ministerierna har vidtagit till följd av uttalandena eller föreslås, med angivande av skälen, att något uttalande inte längre föranleder åtgärder från regeringens sida. Fackutskotten skall behandla berättelsen och för sitt behö-

hetsområde bedöma om regeringens ståndpunkt kan godkännas eller inte. Denna uppföljning av riksdagens uttalanden är minimikravet för vart och ett utskott i behandlingen av regeringens berättelse, menar grundlagsutskottet. Utlåtandena ger dessutom utskotten tillfälle att bedöma regeringens insatser inom respektive utskotts behörighetsområde under redogörelseåret. I behandlingen av åtgärdsberättelsen har fackutskottet enligt vedertagen praxis kunnat ta fram särskilda teman, som de av en eller annan anledning ansett aktuella.

*Riksdagens uttalanden utifrån grundlagsutskottets betänkanden*

*Uttalanden i anknytning till grundlagsreformen.* Det första uttalandet i anknytning till proposition RP 1/1998 rd (s. 122—123) gäller en utredning av proportionalitetsproblemen vid riksdagsval och vid behov beredning av ändringar i vallagstiftningen som dels stärker proportionaliteten, dels förhindrar en splittring av det politiska fältet. Riksdagen godkände ett likadant uttalande med anledning av proposition RP 48/1998 rd (s. 123—124).

Av berättelsen framgår att Valkommissionen 2000, tillsatt av justitieministeriet, inte nått enighet om hur proportionalitetsproblemen skall lösas och har följaktligen inte lagt något förslag i saken. Justitieministeriet har fortsatt att utreda saken. Regeringen bör enligt utskottet lämpligen redogöra för sina åtgärder med anledning av dessa uttalanden också i kommande berättelser.

I samband med grundlagspropositionen godkändes också ett annat uttalande (s. 110) om möjligheterna att förstärka ledarskapsfunktionerna i ministerierna. Regeringen har efter redogörelseåret lämnat riksdagen en proposition med förslag till lag om statsrådet (RP 270/2002 rd), som inbegriper ett förslag till statssekreterare. Utskottet anser därför att uttalandet inte längre ger anledning till åtgärder.

Det tredje uttalandet i detta sammanhang (s. 110—111) handlar om att regeringen skall gå in för en sådan lagberedningspraxis att respektive ministeriums behörighet i lagförslagen anges med hjälp av ministeriets namn och inte genom

det oklara begreppet "vederbörande ministerium". De punkter i gällande lagar som bygger på detta begrepp skall enligt uttalandet justeras i lämpligt sammanhang.

Av berättelsen framgår att grundlagsutskottet påpekat att statsrådet bör se över sina lagberedningsanvisningar. Enligt berättelsen upphävde statsrådet anvisningarna den 27 december 2001. Uttalandet ger följaktligen inte längre anledning till några åtgärder.

*Valfinansieringen.* På de grunder som anføres i berättelsen (s. 124) omfattar utskottet även denna gång uppfattningen att ärendet inte längre ger anledning till åtgärder.

*Författningssamlingen och författningsdata.* Enligt ett uttalande i anknytning till proposition RP 174/1999 rd (s. 126—127) skall mervärdesskattelagen tolkas så att Finlands författningssamling betraktas som skattefri tidskrift i den mening som avses i lagen. Ett annat uttalande (s. 126—127), går ut på att mervärdesskattelagen skall förtydligas och kompletteras så att Finlands författningssamling och riksdagshandlingarna betraktas som mervärdesskattefria trycksaker.

Regeringens åsikt är att bestämmelsen om skattefrihet i 55 § i mervärdesskattelagen inte kan breddas. När regeringen dessutom konstaterar att ärendet sålunda inte ger anledning till åtgärder, borde detta förstås så att mervärdesskattelagen enligt regeringens mening inte kan tolkas och förtydligas på det sätt som avses i riksdagens uttalande.

Utskottet har vid behandlingen av berättelsen begärt och fått skriftliga yttranden från justitieministeriet och finansministeriet. Av dem framgår att en årsprenumeration på Finlands författningssamling och fördragsserien är moms fria. För separata häften av författningssamlingen samt beställning av enskilda propositioner och riksdagshandlingar är momsen 22 %. För inbundna serier av dessa handlingar är mervärdesskatten 8 %. Databanken Finlex tillhandahåller avgiftsfritt Finlands författningssamling och fördragsserien samt propositionerna i elektro-

nisk form. Riksdagshandlingarna finns att tillgå avgiftsfritt i riksdagens databaser. Denna moderna teknik gör att det inte längre finns ett så stort behov av traditionella pappersversioner. Finlands författningssamling och riksdagshandlingarna är trots allt officiella publikationer av mycket specifik karaktär och därför bör deras momsstatus ytterligare övervägas. Grundlagsutskottet anser att regeringen bör göra en utredning på denna punkt och sända den till utskottet för kännedom. I övrigt ger uttalandena inte längre anledning till några åtgärder.

Det tredje uttalandet om samma proposition (s. 126—127) gäller en komplettering av Statens författningsdata med lagberedningsdokument och uppdaterade författningstexter. Redogörelsen för de vidtagna åtgärderna är helt som sig bör. Regeringen bör också i framtiden rapportera om vad som gjorts med anledning av uttalandet.

#### **Fackutskottens utlåtanden**

I sina utlåtanden till grundlagsutskottet har fackutskotten bedömt riksdagens tidigare uttalanden utifrån det egna behörighetsområdet, och därtill har särskilda teman behandlats i en del utlåtanden. Grundlagsutskottet har inte behandlat fack-

utskottens synpunkter på uttalandena i detalj och inte heller deras utlåtanden i övrigt. Men utskottet föreslår ett uttalande (*Utskottets förslag till uttalande*) om att regeringen förutsätts ta behörig hänsyn till sådana anmärkningar om riksdagens tidigare uttalanden som ingår både i detta betänkande och bifogade utlåtanden samt uttalanden också om andra omständigheter som kräver åtgärder från regeringens sida.

#### **Förslag till beslut**

Grundlagsutskottet föreslår

*att detta betänkande sänds till regeringen för kännedom och*

*att ett uttalande godkänns (Utskottets ändringsförslag).*

#### **Utskottets förslag till uttalande**

*Riksdagen förutsätter att regeringen tar behörig hänsyn till sådana anmärkningar om riksdagens tidigare uttalanden som ingår både i detta betänkande och i bifogade utlåtanden samt uttalanden också om andra omständigheter som kräver åtgärder från regeringens sida.*

Helsingfors den 10 februari 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Paula Kokkonen /saml  
medl. Tuija Brax /gröna  
Klaus Hellberg /sd  
Esko Helle /vänst  
Gunnar Jansson /sv  
Jouko Jääskeläinen /kd  
Saara Karhu /sd  
Marjukka Karttunen /saml

Jouni Lehtimäki /saml  
Heli Paasio /sd  
Osmo Puhakka /cent  
Pekka Ravi /saml  
Markku Rossi /cent  
Ilkka Taipale /sd  
ers. Jukka Mikkola /sd  
Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Jarmo Vuorinen.

**GrUB 12/2002 rd — B 3/2002 rd**